

D E H O O G E R A A D D E R N E D E R L A N D E N ,

Gezien het beroepschrift in cassatie van de erfgenamen van Y, gewoonde hebbende te Z, tegen de uitspraak van den Raad van Beroep voor de Directe Belastingen te Amsterdam van 12 Februari 1948, betreffende den aan Y opgelegden aanslag in de inkomstenbelasting over het jaar 1942;

Gezien de stukken;

Overwegende dat aan Y in voormelde belasting een aanslag was opgelegd berekend naar een zuiver inkomen van f. 8589,--:

dat, nadat Y vruchteloos bij den Inspecteur had gereclameerd, zijn erfgenamen in beroep zijn gekomen bij den Raad van Beroep, aanvoerende dat de aanslag had moeten zijn opgelegd naar een zuiver inkomen van f. 3532,54;

Overwegende dat de Raad van Beroep voorzover te dezen van belang, op grond van den inhoud der stukken en van het ter vergadering verhandelde, als tussen partijen onbetwist heeft vastgesteld: "dat thans wijlen Y in 1942 een koffiehuis en ijssalon dreef; dat de boekhouding bestond uit twee schriften met aantekeningen;

dat in deze aantekeningen niet was verantwoord hetgeen in strijd met distributie en prijsvoorschriften was ingekocht; dat zulks is geconstateerd, toen door de Dienst der Omzetbelasting de boekhouding aan een onderzoek werd onderworpen; dat het bedrag van de inkoop uit dien hoofde door genoemde dienst is verhoogd met een bedrag van f. 1160,--; dat in die aantekeningen voorts geen uitgaven werden vermeld ter zake van lonen, brandstoffen, was- en schoonmaakartikelen, aanschaffing, onderhoud en bewassing bedrijfskleding, administratiekosten, bloemen, tafelkleedjes, brandassurantie, sociale lasten, ondernemingsbelasting, fooien, contributies, lepeltjes en ijsspatels, schoenklompen,

reparaties, gordijnen en verduisteringsartikelen, elektrische lampen, onderhoud rijwiel, vereveningsheffing en loonbelasting;

dat voorts wegens huur zaakgedeelte werd vermeld f. 312,-- en wegens verpakkingsmateriaal f. 193,10, terwijl ter zake van electriciteitsverbruik een bedrag van f. 180,-- werd opgenomen; dat door X te Z met behulp van bovenbedoelde aantekeningen een boekhouding over het jaar 1942 is opgesteld, waarin de inkoop werd bepaald op het bedrag daarvoor door de Dienst der Omzetbelasting aangenomen, terwijl voorts geschatte bedragen werden opgevoerd wegens in de aantekeningen niet vermelde uitgaven; dat in die boekhouding wegens huur van het zaakgedeelte der woning f. 442,--, wegens verpakkingsmateriaal f. 227,35 en terzake van electriciteitsverbruik f. 135,49 werd vermeld; dat in het kasboek dezer boekhouding per 17 Februari en per 11 Maart privé-stortingen werden vermeld;

dat zonder deze vermeldingen het kasboek negatieve saldi bij het einde van genoemde maanden zou hebben aangegeven; dat de door X opgestelde boekhouding een netto winst van f. 3498,78 aanwijst; dat thans wijlen Y in zijn aangifte voor de Inkomstenbelasting over 1942 een zuiver inkomen van f. 8589,88 aangaf, waarin begrepen aan bedrijfswinst f. 8419,88 en aan zuivere opbrengst van effecten f. 170,--; dat in 1938 aan thans wijlen Y op een U-polis f. 1062,50 werd uitgekeerd; dat hem uit de nalatenschap van wijlen de wed. V in 1939 f. 1007,55 is uitbetaald; dat zijn gezin in 1942 uit drie personen bestond, te weten hemzelf, zijn echtgenote en zijn oudste zoon; dat laatstgenoemde zich eind 1942 heeft verloofd en in 1943 in het huwelijk is getreden; dat de jongste zoon van Y in 1942 te werk was gesteld in Duitsland; dat per ultimo 1942 aan kasgeld in het bedrijf van thans wijlen Y ten minste f. 1400,-- aanwezig was;"

dat de Raad van Beroep voorts, voor zover te dezen van belang, heeft overwogen: "dat belanghebbenden tegen de bestreden uitspraak een drietal grieven hebben aangevoerd;

dat belanghebbende allereerst hebben gesteld, dat de Inspecteur de in 1942 behaalde bedrijfswinst te hoog heeft bepaald; dat toch door de Inspecteur daarbij de aangifte van wijlen Y is gevolgd, doch ten onrechte, omdat laatstgenoemde, die aan een ernstige maagkwaal leed, niet in staat was tot het doen van een enigszins nauwkeurige aangifte en dan ook is uitgegaan van aantekeningen, die noodzakelijk verbetering behoeften; dat toch in die aantekeningen niet waren verantwoord een

reeks van onkosten, waaromtrent moet worden aangenomen, dat zij door zijn bedrijf werden veroorzaakt, terwijl daarin evenmin is opgenomen, hetgeen in strijd met distributie- en prijsvoorschriften werd ingekocht; dat dit laatste is geconstateerd door de Dienst der Omzetbelasting en naar mag worden vermoed, op grond van hetgeen de aantekeningen aangaande de ontvangsten vermeldden; dat op grond van dit laatste feit mag worden aangenomen, dat de ontvangsten volledig waren verantwoord; dat deze gevolgtrekking ook wordt gerechtvaardigd door het feit, dat die ontvangsten, vergeleken met de inkoop (de "zwarte" inkoop inbegrepen) een brutowinst aanwijken, welke overeenstemt met de brutowinst welke mocht worden verwacht, gelet op de gemiddelde inkoop- en verkoopprijzen van de in het onderhavige bedrijf nodige grondstoffen onderscheidenlijk van de aldaar geleverde artikelen; dat indien de aantekeningen omtrent de ontvangsten vervalst zouden zijn geweest, zulks zou zijn geschied met een raffinement, dat niet van een eenvoudig man als wijlen Y kon worden verwacht, aangezien toch de verkopen per maand tot de maandelijksse inkopen in dezelfde verhouding staan als over het gehele jaar 1942; dat de verkoop na Juni 1942 aanmerkelijk geringer is dan te voren, doch zulks moet worden verklaard uit moeilijkheden met de distributietoewijzingen; dat ten slotte uit het effectenbezit van wijlen Y per ultimo 1942 niets kan worden afgeleid omtrent zijn winst over dat jaar, aangezien dit bezit kan worden verklaard uit zijn privé-vermogen per 1 Januari 1941, dat, behalve uit ongeveer f. 2000,-- hem opgekomen krachtens erfrecht en uit een U-polis, uit ± f. 1750,-- aan contanten bestond; dat het laatstbedoelde bezit aan contanten voor een zakenman als wijlen Y geenszins onwaarschijnlijk kan worden geacht; dat voorts de oudste zoon in 1941 f. 500,-- en in 1942 f. 2000,-- in het huishouden bijdroeg, terwijl de jongste zoon uit Duitsland geld overmaakte;

dat de Inspecteur tegenover deze grieven heeft opgemerkt, dat er geen aanleiding bestaat om van de onderhavige aangifte af te wijken; dat die aangifte weliswaar gebaseerd was op aantekeningen waarin een aantal kosten niet waren verantwoord, doch dat in die aantekeningen wellicht ook ontvangsten zijn verzwegen;

dat hem een bedrijf als dat van belanghebbende bekend is, dat in één jaar een winst van ten minste f. 18000,-- behaalde; dat het effectenbezit van thans wijlen Y per 31 December 1942 op een vermogensvoortgang wijst, nu niet aannemelijk is, dat wijlen Y per 1 Januari 1941 meer dan ± f. 2000,-- contanten bezat; dat deze voortgang uit winst, in 1942 behaald, kan worden verklaard;

dat belanghebbenden hebben gerepliceerd, dat thans wijlen Y in 1928 voor f. 2000,-- uit een chocolaterie-firma werd gekocht, terwijl hij in April van dat jaar voor f. 4500,-- een feestgebouw heeft verkocht, dat door hem sedert 1918 niet meer was geëxploiteerd; dat hij in 1924 een kruidenierszaak voor f. 3000,-- overnam en deze tot 1928 heeft gedreven, waarna hij in koffie, thee en chocolade is gaan handelen;

dat hij in 1932 begonnen is met de fabricage en verkoop van consumptie-ijs en daartoe o.m. voor f. 1750,-- een toonbank heeft aangeschaft; dat dit bedrijf in 1937 is gestaakt, waarna Y in dienst is getreden van de firma A; dat hij zijn werkzaamheden aldaar heeft beëindigd in 1938 en weer is aangevangen met de exploitatie van een ijssalon annex koffiehuis;

dat het feit, dat wijlen Y over het jaar 1942 een zuiver inkomen van f. 8589,88 aangaf, het vermoeden wettigt, dat zijn zuiver inkomen over dat jaar niet beduidend minder heeft bedragen;

dat dit vermoeden te meer gerechtvaardigd is, nu van algemene bekendheid was in de bezettingsjaren, dat de tarieven door het Besluit op de Inkomstenbelasting 1941 voorgeschreven, zeer hoog waren;

dat bovenbedoeld vermoeden in de eerste plaats geldt ten aanzien van het grootste bestanddeel van het aangegeven zuiver inkomen, te weten de zuivere bedrijfswinst;

dat, nu in de aangifte de boekhouding — zoals die door Y zelf was bijgehouden — werd gevolgd, ten aanzien van die boekhouding het vermoeden gewettigd is, dat zij een niet te hoog bedrag als netto-winst aanwees;

dat belanghebbenden er niet in zijn geslaagd dit vermoeden te ontzenuwen;

dat belanghebbenden hebben betoogd, dat in de boekhouding van wijlen Y de bedrijfskosten en de inkoop niet volledig waren verantwoord;

dat dit betoog het bovenbedoeld vermoeden slechts dan zou kunnen ontzenuwen, indien de boekhouding overigens geen aanvulling behoefde;

dat belanghebbenden dit laatste echter niet aannemelijk hebben weten te maken;

dat uit het feit, dat de Dienst der Omzetbelasting in 1943 het bedrag van de geboekte inkoop met f. 1160,-- heeft verhoogd zonder aanmerking te maken op de verantwoording der ontvangsten, niet volgt, dat deze verantwoording aan die dienst als onomstotelijk juist voorkwam;

dat het toch van algemene bekendheid is, dat de belastingadministratie in de bezettingsjaren een tegemoetkomende houding jegens de belastingplichtigen placht aan te nemen;

dat daarmee in overeenstemming is, dat deze dienst kennelijk genoeg heeft genomen met hetgeen in geheime aantekeningen van wijlen Y werd vermeld omtrent de inkoop;

dat zulks volgt uit een specificatie (op pag. 3 van het beroepschrift) van het bedrag van f. 1160,--, welke specificatie volgens aanwijzingen van wijlen Y zou zijn opgemaakt;

dat uit de gedragslijn, door de Dienst der Omzetbelasting gevolgd, wel voortvloeit, dat hem het brutowinstpercentage, dat de ontvangsten volgens de boekhouding van de inkoop, verhoogd met f. 1160,-- uitmaakten, aanvaardbaar voorkwam;

dat een boekhouding echter zeer wel een aanvaardbare verhouding tussen inkopen en ontvangsten kan aanwijzen en niettemin onvolledig zijn kan;

dat dit geval zich zal voordoen wanneer geregeld een zelfde percentage van inkopen en ontvangsten werd verzwegen;

dat een dergelijke wijze van verzwijgen — ofschoon zij het meest voor de hand schijnt te liggen — niet door de meer scherpzinnigen zal worden gekozen, aangezien zij geen sluitend kasboek waarborgt;

dat ook het ontbreken van schommelingen in de verhouding tussen inkopen en ontvangsten kan worden verklaard uit het verzwijgen van geregeld dezelfde percentages van de bedragen, waarvoor werd ingekocht en welke bij verkoop werden ontvangen;

dat belanghebbenden ter zitting een beroep hebben gedaan op het ontbreken van dergelijke schommelingen en daarbij de Raad een overzicht hebben gegeven

van de inkopen en ontvangsten in de maanden Maart t.e.m. September van het jaar 1942, doch dat de Raad aan de juistheid van dit overzicht meent te moeten twijfelen;

dat toch in het bedrag der inkopen mede schijnt te zijn begrepen het bedrag van f. 108,15, waarvoor, volgens pag. 3 van het beroepschrift, in de maand December van 1942 “zwart” werd ingekocht;

dat het niet aannemelijk is, dat op pag. 3 voornoemd voor “December” moet worden gelezen “September”, aangezien volgens bovenbedoeld overzicht de inkoop in de maand September slechts f. 30,-- zou hebben bedragen;

dat belanghebbenden nog een beroep hebben gedaan op het kasboek, zoals dit door hun gemachtigde is gereconstrueerd, doch dit kasboek naar 's Raads oordeel geenszins overtuigend sluit, nu daarin twee privéstortingen worden vermeld — naar tussen partijen buiten geschil is — zonder welke negatieve kassaldi zouden zijn aangewezen;

dat de hierboven geuite vermoedens nog worden ondersteund door het feit, dat wijlen Y in Juni van het jaar 1942 obligaties kocht voor een nominale waarde van f. 5000,--

dat deze aankoop, ook al zou deze zijn geschied met vóór 1942 bespaarde gelden, op een ongewoon grote winst in het eerste halfjaar van 1942 wijst;

dat toch iemand als wijlen Y, die naar belanghebbenden willen doen geloven, jarenlang gelden onbelegd bewaarde en daarin zelfs zover ging, dat hij zich door zijn kinderen liet ondersteunen, aldus handelde om onvoorziene uitgaven te kunnen bestrijden;

dat dan ook aannemelijk is, dat hij tot belegging in effecten overging, omdat de winsten in genoemd halfjaar hem waarborgden, dat hij daaruit geruime tijd onvoorziene uitgaven zou kunnen bestrijden;

dat het tijdstip, waarop de aankoop plaats had, wijst in de richting, nu volgens het bovenvermelde overzicht van de inkopen en ontvangsten in de maanden Maart t.e.m. September drie vierde gedeelte der ontvangsten vóór en in Juni werden genoten, terwijl de Raad geen reden heeft het overzicht in dit opzicht te wantrouwen;

dat de eerste grief van belanghebbenden mitsdien ongegrond moet worden geacht;”

waarna de Raad, onder overweging dat de gegrondverklaring van twee

andere grieven niet kon leiden tot verlaging van het bedrag van den aanslag, des Inspecteurs beschikking heeft gehandhaafd;

Overwegende dat belanghebbenden in cassatie hebben gesteld:

Schending, althans verkeerde toepassing van artikel 16 der Wet van 19 December 1914 (Staatsblad no.564), omdat de Raad van Beroep zijn bovengenoemde uitspraak doet steunen op overwegingen, die met elkander in tegenspraak zijn, zodat deze de uitspraak niet kunnen dragen en zij mitsdien niet voldoet aan de eis der wet, dat de uitspraak van den Raad met redenen is omkleed; tot toelichting waarvan, als met elkander in tegenspraak zijnde overwegingen in het bijzonder zijn vermeld:

a. dat de Raad van Beroep de boekhouding van wijlen Y aanvaardbaar heeft geacht, niettegenstaande tevens werd vastgesteld dat in deze boekhouding niet alle uitgaven waren opgenomen en dat de Dienst der Omzetbelasting leemten in die boekhouding had geconstateerd;

b. dat de Raad heeft aangenomen, dat de zaakwinst over 1942 volgens de boekhouding, zoals deze door den gemachtigde van belanghebbenden is samengesteld, onjuist is berekend, omdat de aankoop in Juni 1942 van obligaties tot een nominale waarde van f. 5000,--, ook al zou die zijn geschied met vóór 1942 bespaarde gelden, op een ongewoon grote winst in het eerste halfjaar van 1942 wijst, welke argumentatie aan innerlijke tegenstrijdigheid lijdt, omdat het duidelijk is dat, als de aankoop is gefinancierd met vóór 1942 bespaarde gelden, de omvang van de zaakwinst in het eerste halfjaar van 1942 daarmede niets te maken heeft;

terwijl de toelichting voorts wijst op een aantal gevolgtrekkingen die de Raad van Beroep naar het oordeel van belanghebbenden ten onrechte maakt en op een aantal feiten, waaraan de Raad niet voldoende aandacht zou hebben geschonken;

waarna ten slotte opgemerkt wordt, dat belanghebbenden aan den Raad hadden medegedeeld, dat het in de uitspraak bedoelde feestgebouw van 1918 — 1928 door wijlen Y was geëxploiteerd, terwijl die mededeling in de uitspraak werd weergegeven als houdende dat het gebouw na 1918 niet was geëxploiteerd;

Overwegende dienaangaande:

dat de Hooge Raad de in het middel bedoelde tegenspraak in de overwegingen van den Raad van Beroep niet heeft aangetroffen;

dat in het bijzonder geen tegenspraak bestaat ten aanzien van het hiervóór onder a vermelde punt, omdat de Raad van Beroep niet heeft gezegd, dat de boekhouding juist was, doch dat ten aanzien van de boekhouding het vermoeden gewettigd was, dat zij een niet te hoog bedrag als netto-winst aanwees, welk vermoeden geenszins weerlegd wordt door het enkele feit, dat sommige uitgaven niet in de boekhouding zijn opgenomen en dat die boekhouding leemten vertoont;

dat de innerlijke tegenstrijdigheid hiervóór onder b bedoeld, evenmin bestaat, aangezien de stelling van belanghebbenden te dezen berust op een onjuiste lezing van de uitspraak van den Raad van Beroep, die te dezer zake niet anders besliste dan dat het aannemelijk was dat Y tot belegging in effecten overging omdat de winsten in het eerste halfjaar van 1942 hem waarborgden dat hij daaruit geruimen tijd onvoorziene uitgaven zou kunnen bestrijden, welk vermoeden de Raad gebruikte tot ondersteuning van zijn vermoedens ontleend aan de aangifte en de boekhouding;

dat hetgeen verder in de toelichting wordt aangevoerd niets anders is dan het doen van een beroep op feiten, welke in eerste instantie niet ter sprake zijn gekomen of wel het opperen van bezwaren van feitelijk aard waarbij opgekomen wordt tegen de bewijskracht, door den Raad van Beroep aan bepaalde gegevens toegekend, doch dat noch het een noch het ander in cassatie kan baten;

dat ten slotte de weergave van de mededelingen van belanghebbenden omtrent het in 1928 verkochte feestgebouw door den Raad van Beroep inderdaad niet geheel juist is geschied, maar dat niet gebleken is en evenmin aannemelijk is dat deze weergave op 's Raads uitspraak van invloed is geweest;

dat derhalve het middel ongegrond is;

Verwerpt het beroep.

Gedaan bij de Heren van den Dries, Vice-President, Sinnighe Damsté, Smits, Dubois en de Jong, Raden, en door den Vice-President voornoemd uitgesproken ter Raadkamer van den zesden October 1900 Acht en Veertig, in tegenwoordigheid van den Substituut-Griffier Reijers.

w.g. Reijers

w.g. Van den Dries